Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
BM50
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Sandra Ruta
s.ruta@nijmegen.nl
T 024 – 329 20 30

Gemeenteraad van Nijmegen
Korte Nieuwstraat 6
6500 HS NIJMEGEN

Datum 5 oktober 2021
Betreft **Advies van de auditcommissie aan de raad over de Stadsbegroting 2022-2025**

Geachte leden van de raad,

Op 14 september 2021 heeft het college van burgemeester en wethouders de Stadsbegroting 2022-2025 vastgesteld. Naast deze Stadsbegroting, waarin het college vooruitblikt op de keuzes voor de komende jaren, maken de Stadsrekening (in het voorjaar), het Koersdocument en de eerste Voortgangsmonitor (voor het zomerreces), en de tweede Voortgangsmonitor (december) deel uit van de zogenaamde planning en control cyclus zoals we die in Nijmegen kennen.

De auditcommissie is onder andere belast met de voorbereiding van de besluitvorming van de raad over het vaststellen van de Stadsbegroting. Daarover brengt de auditcommissie jaarlijks advies uit aan de gemeenteraad.

De begroting heeft sinds vorig jaar een nieuwe opzet en wordt verder doorontwikkeld. De auditcommissie is van mening dat een adviesbrief het beste past om de raad en het college suggesties en aanbevelingen mee te kunnen geven voor deze doorontwikkeling. Als auditcommissie hebben wij de begroting getoetst op sturingskracht, transparantie, inzichtelijkheid en financiële deugdelijkheid. Wij rapporteren hier over onze bevindingen. Deze kunt u betrekken bij de bespreking in de gespreksrondes over de begroting op 6 oktober en in de besluitronde van 20 oktober a.s.

<u>Algemene constateringen</u>
De auditcommissie spreekt haar complimenten uit aan het college en de ambtelijke organisatie voor de verdere doorontwikkeling van de nieuwe opzet van de begroting. Zo is er wat betreft de doelenboom opnieuw een verbeterslag gemaakt ten opzichte van het voorgaande jaar om ambities,

doelen en beschikbaar gestelde middelen met elkaar te verbinden. Ook is de leesbaarheid van de begroting wederom verbeterd. Uiteraard kunnen daar nog verbeterslagen in worden gemaakt. Om een voorbeeld te geven: het programma Bestuur en Organisatie doet een aantal forse structurele claims op de begroting, waarvan de voorstellen voor extra uitgaven met veel gebruik van jargon en op onduidelijke wijze staan verwoord. Zo wordt er bijvoorbeeld een structureel bedrag van € 275.000 gevraagd voor het 'Fonds gemeenschappelijke gemeentelijke uitvoering', een 'vast programma in het kader van samen organiseren'. Op welke wijze deze structurele uitgave bijdraagt aan een van de doelstellingen van het programma, wordt niet toegelicht, en wat de activiteiten en te bereiken resultaten van het fonds zijn, evenmin. Om hier als raad goed om te kunnen sturen is dat evenwel van groot belang.
De commissie roept het college op om er ook in de stadsbegroting voor te zorgen dat het taalgebruik voldoet aan de 'direct duidelijk' campagne waar Nijmegen zich in 2019 bij heeft aangesloten. Verder stelt de commissie voor dat voorstellen onder het kopje 'Veranderingen in de begroting' gerelateerd worden aan de programmadoelen waaraan zij een bijdrage leveren.

De auditcommissie merkt verder op dat de komende Stadsrekening de eerste zal zijn waarin eveneens via de doelenboom verantwoording wordt afgelegd. De auditcommissie is zeer benieuwd in hoeverre dit sluitstuk een spiegel is van de begroting en zal daar ook op toetsen.

Opvolging aanbeveling vorig jaar
De commissie merkte vorig jaar op dat de nieuwe begroting een impuls geeft aan een aantal aanbevelingen van de Rekenkamer over kaderstellen, monitoren en verantwoorden (zie het Rekenkameronderzoek '*Frapper toujours'*). In dat verband deed de auditcommissie de aanbeveling om met ingang van 2021 bij alle college- en raadsvoorstellen aan te geven aan welke doelstelling van de begroting het voorstel bijdraagt. De commissie heeft begrepen dat hiermee binnenkort zal worden gestart en kijkt met nieuwsgierigheid uit naar de eerste voorstellen.

<u>Inhoudelijke opmerkingen over de Stadsbegroting</u>
De commissie geeft aan de raad en het college graag de volgende opmerkingen en aanbevelingen mee:

1. Kosten invoering Omgevingswet (PM)
In de begroting is het volgende hierover opgenomen: '*In het najaar van 2021 verwachten we meer inzicht in de kosten die de invoering Omgevingswet en de Wkb (Wet kwaliteitsborging) met zich mee gaat brengen. De bouwtechnische toets als gevolg van de WKB heeft consequenties voor de werkzaamheden van de ODRN en voor de kostentoerekening en kostendekkendheid van onze bouwleges. Het structurele effect is nu nog niet in te schatten.'*

De auditcommissie merkt op dat de raad over de Omgevingswet per kwartaal aan het college een rapportage vraagt waarin ook de financiële ontwikkeling aan bod komt. De commissie doet de aanbeveling dit punt een vaste plek te geven in deze rapportages, aangezien de kosten en baten van de Omgevingswet zeer onzeker zijn.

2. Effecten van de coronacrisis
De coronacrisis zal de komende jaren nog altijd financiële onzekerheden met zich meebrengen. De auditcommissie ziet het belang om de financiële effecten van de crisis zo goed mogelijk in beeld te krijgen. Het belang om deze effecten voortdurend te monitoren en daarover (bijvoorbeeld in de crisismonitor) regelmatig aan de raad te rapporteren, blijft de komende jaren daarom relevant.

3. Toename van het risicoprofiel
In de paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen wordt gesproken over een toename van het risicoprofiel, voor een groot deel veroorzaakt door nieuw voor te bereiden planexploitaties Stationsgebied (opwaartse bijstelling van 15 miljoen bij stadsrekening 2020 naar 30 miljoen nu) en Winkelsteeg Kanaalzone (30 miljoen naar 55 miljoen). Dit zijn flinke bedragen, die nauwelijks worden toegelicht. De auditcommissie doet de aanbeveling aan de raad om hier meer inzicht op te vragen bij het college. Ook in de brief bij de jaarrekening 2020 heeft de auditcommissie aandacht gevraagd voor de onzekerheden en risico's bij deze grote planexploitaties en heeft gewezen op de noodzaak van adequate beheersmaatregelen. De commissie hoopt in dat verband snel van het college een voorstel te ontvangen over de inrichting van de periodieke rapportages hierover. Dat kan bijvoorbeeld lopen via de commissie-GREX die inmiddels ook als taakstelling het actief volgen van de hier boven genoemde binnenstedelijke exploitaties als opdracht heeft aangenomen.

4. Databeveiliging
Het college benoemt een top 10 van risico's buiten de grondexploitaties om. Daarbij wordt ook databeveiliging genoemd. Cyber security is één van de speerpunten van de auditcommissie in deze raadsperiode en de commissie laat zich graag verder informeren over de voortgang van het plan van aanpak inzake cyber security.

5. Subsidies
In 2018 is in de actualisatie van de Nijmeegse Kaderverordening Subsidies vastgelegd dat de raad jaarlijks vooraf aan de behandeling van de Stadsbegroting een Voortgangsrapportage Subsidies wordt toegezonden. De auditcommissie vraagt zich af wat de reden is dat deze nog niet door de raad is ontvangen.

6. Financiering Stationsomgeving
De gemeenteraad heeft op 22 september jl. een voorstel vastgesteld om € 10 miljoen voor het stationsgebied beschikbaar te stellen, nadat eerder al € 10 miljoen door de gemeente is gefinancierd.

In het betreffende voorstel is opgenomen dat '(…) *hiermee de realisatie van het project en de verwerving van de rijksmiddelen wordt veiliggesteld'*.
De auditcommissie constateert dat er in de begroting een voorstel zit om opnieuw € 6 miljoen voor het stationsgebied beschikbaar te stellen. Het verbaast de commissie dat zo kort na het vaststellen van dit voorstel reeds een extra bedrag van € 6 miljoen nodig is, dat verder inhoudelijk niet wordt onderbouwd. Het lijkt de auditcommissie passend dat het college dit uitvoeriger toelicht en daarbij ook ingaat op de vraag hoe het mogelijk is dat deze extra financiële behoefte zich zo snel na de vorige aandient. Vroegtijdige inlichting en transparantie over extra investeringen van college aan raad is immers van essentieel belang.

7. Het overzicht van besparingsmogelijkheden ontbreekt
De raad heeft in 2019 gevraagd om een overzicht bij het Koersdocument met daarin per taakveld een overzicht van de besparingsmogelijkheden. Dit om de raad de mogelijkheid te geven om alternatieve voorstellen te doen.
Het college heeft daar destijds in voorzien. Vervolgens heeft het college op 21 april 2020 aan de raad een brief gestuurd waarin men aangeeft dat dit overzicht voortaan bij de begroting wordt geleverd. Deze afspraak is afgelopen voorjaar opnieuw bevestigd. Helaas hebben we in deze begroting geen overzicht van besparingsmogelijkheden aangetroffen. De auditcommissie vindt het in verband met de gewenste transparantie, de sturende rol van de raad én het feit dat dit eerder is toegezegd, van belang dat een dergelijk overzicht wordt verstrekt.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Het college en de rekenkamer ontvangen een afschrift van deze brief. De auditcommissie ziet een reactie van het college op onze opmerkingen en aanbevelingen graag tegemoet.

Hoogachtend,

Charlotte Brand
Voorzitter